

Mans Dievs dara gaišu manu tumsu.

Ps. 18,29

Mīļā draudze!

Vakar mēs atzīmējām Reformācijas gadadienu. Šodien daudzās baznīcās tiek svinēta Visu svēto diena. Tā vien liekas, ka Halovīns ir izkonkurējis gan vienu, gan otru, jo saturiski mūsu laicīgajā sabiedrībā no abiem svētkiem gaužām maz palicis. Mēs redzam, kā laiki mainās.

Varētu teikt, ka vēsturiski visi šie trīs svētki ir savijušies kopā. Halovīna svētki ir ļoti cieši saistīti ar Visu svēto dienu. Burtiski tulkojot no angļu valodas, tas nozīmē - 'Visu svēto dienas priekšvakars'. Katoliskajā Īrijā vēl ilgu laiku bija saglabājušās pagānu ķeltu reliģijas atliekas. Ķelti 1. novembrī svinēja ziemas sākumu un ticēja, ka iepriekšējā naktī atveras durvis uz mirušo valstību un - mirušo gari atgriežas virs zemes. Lai aizsargātos no šiem gariem, cilvēki kurināja ugunskurus, pārgērbās un centās tos nobiedēt, kā arī samierināt ar cilvēka upuriem.

Katoļu baznīcā jau diezgan agri izveidojās tradīcija vienā īpašā dienā aizlūgt par visiem svētajiem un visiem mocekļiem, kas bija atdevuši savu dzīvību savas ticības dēļ. Pēc katoļu baznīcas mācības šie cilvēki jau bija nonākuši debesīs, kamēr pārējās mirušās dvēseles joprojām mīt šķīstītavā, kur tām jāizcieš sods par grēkiem, kas nav nāves grēki. Jautājums, vai šīs dvēseles kaut kad nokļūs debesīs, *tiks izlemts tikai tad*, kad tās stāvēs Kristus vaiga priekšā. Par viņiem katoļu baznīca aizlūdz 2. novembrī - Visu dvēseļu dienā, kamēr Visu svēto diena tiek svinēta 1. novembrī, bet sākotnēji šis datums nāca no Īrijas.

Viduslaikos bija izveidojusies mācība, ka visi tie svētie, kas ir nonākuši debesīs, ar saviem labiem darbiem ir izveidojuši milzīgu banku debesīs, kas ir baznīcas pārvaldībā. Baznīca no tā labo darbu konta varēja saīsināt soda ilgumu šķīstīšanās ugunīs - pret attiecīgu samaksu. Tātad, ja kāds samaksāja baznīcai par grēku atlaidēm, tas varēja sev samazināt laiku, kas bija jāpavada šķīstītavas ugunīs. Tā kā cilvēki toreiz bija ļoti norūpējušies par to, kas notiks ar viņiem pēc nāves, tie bija ieinteresēti izmantot šo iespēju un labprāt maksāja baznīcai lielas naudas summas, bieži vien atdodot visus savus iekrājumus. Nedomājiet, ka tā ir tikai mūsdienu parādība. Arī šodienas ekonomika lielā mērā balstās uz virtuālo naudu, kurai nav nekāda seguma reālajā dzīvē. Šai mācībai par grēku atlaidēm Visu svēto diena 1. novembrī bija stūrakmens, jo no svētajiem bija radusies visa tā lielā baznīcas bagātība. Lutera laicīgais kungs kūrfirsts Fridriķis šajā dienā izstādīja visu savu lielo relikviju kolekciju, lietas, kas bija saistītas ar Jēzu, apustuļiem un svētajiem. Kopā viņam bija 19 000 relikviju, kuru vērtība mērojas 2 000 000 gadu grēku atlaidēs.

Tas nebija nejauši, ka Mārtiņš Luters izvēlējās tieši 31. oktobri, lai publicētu savas 95 tēzes par atlaidēm un grēku nožēlu. Un tagad man jums ir jautājums: kas Reformācijai un Halovīnam ir kopīgs?

Visam pamatā ir bailes par to, kas notiek ar mums, cilvēkiem, pēc nāves, kā mirušie ietekmē mūsu dzīvi un kā mēs varam tikt galā ar draudiem un murgiem jau šajā dzīvē. Mārtiņš Luters ar Dieva vārdu atmaskoja visus tos melus, visu to mantkārību un māņticību,

kas valdīja toreiz pār cilvēku prātiem. Lutērs uzsvēra, ka vislabākais veids, kā aizsargāties no pēcnāves soda, ir uzticēties Dieva žēlastībai, ko Viņš mums ir devis caur Savu Dēlu Jēzu Kristu. Dievs nav nekāds sadists, kuram ir prieks par to, ka cilvēki cepas šķīstīšanas ugunīs. Tieši pretēji, lasot evaņģēlijus, es ieraugu, cik ļoti Dievs mani ir mīlējis, ka Viņš man ir devis Savu Dēlu, lai es varētu dzīvot šeit un mūžībā.

Kā ir ar Halovīnu šodienas izpratnē? Mūsu kultūrā cilvēkiem, kas nav tieši saistīti ar baznīcu, nav daudz iespēju izdzīvot savas bailes no nāves un tumsas. Halovīns ar savām maskām, tērpiem un klauvēšanu pie svešām durvīm ir kā rotaļa vai pasaka, kas ļauj iepazīt to, kas mums ir svešs un izraisa bailes. Vai kristieši var svinēt šos svētkus? Tas nav viennozīmīgs jautājums, jo tas ir atkarīgs no tā, cik lielu nozīmi mēs piešķiram gariem un dēmoniņiem. Apustulis Pāvils teica, ka viņam personīgi nav bail ēst gaļu, kas nāca no elku upuriem, bet, ja viņš bija kopā ar citiem, kuriem likās, ka šī gaļa var vest uz postu, viņš no tās atturējās. Tā arī ar Halovīnu. Ir cilvēki, kas to uztver kā rotaļu, bez kādām aizdomām, kā iespēju kopā ar bērniem sagatavoties un pasmieties, un svinēt, bet ir arī tādi, kas veicina iebaidīšanu un, savā ziņā, veic garīgu vardarbību. Es zinu, ka daudziem prasās skaidra atbilde: *jā* vai *nē*. Tomēr ir labi apskatīties abas puses un nenonākt pie pārsteidzīgiem secinājumiem. Mums, kristiešiem, ir dota liela brīvība, ja apzināties, kas ir mūsu dzīves pamats.

Daudz svarīgāks šodien mums ir jautājums, kā mēs tiekam galā ar mūsdienu *mošķiem*, kas brīvi izplatās mūsu vidū un vēlas turēt mūs reālās bailēs, un sagūstīt mūsu prātus? Kā mēs šodien sadzīvojam ar *Covid-19* vīrusu, kas mūs apdraud? Kā ir ar visādām sazvērestības teorijām, kas var izrādīties bīstamākas, nekā pats vīruss? Arī šeit mums ir jāsaprot, ka bailes no saslimšanas, ir tās pašas bailes no nāves. Agrī vai vēl mēs visi ar to saskarsimies. Un atkal paceļas jautājums - kas ir mūsu ticības pamats? Ja es eju ar Jēzu, es zinu, ka neesmu viens, ka man ir ceļa biedrs, kas mani izvedīs gaismā pat tad, kad saslimstu, kad nāves ēnas mani apdraud, kad man būs jāstājas sava Radītāja priekšā.

Mums baznīcas dārzā ir iestādīta krustābele par godu Reformācijas 500 gadu jubilejai. Lai tā būtu zīme, ka uzticība Dieva žēlastībai un svētība, kas nāk no Kristus krusta nāves, aug arī mūsos pašos un dod ticības augļus mūsu dzīvē šajā tumšajā laikā. Āmen.

Mācītājs Mārtiņš Urdze